

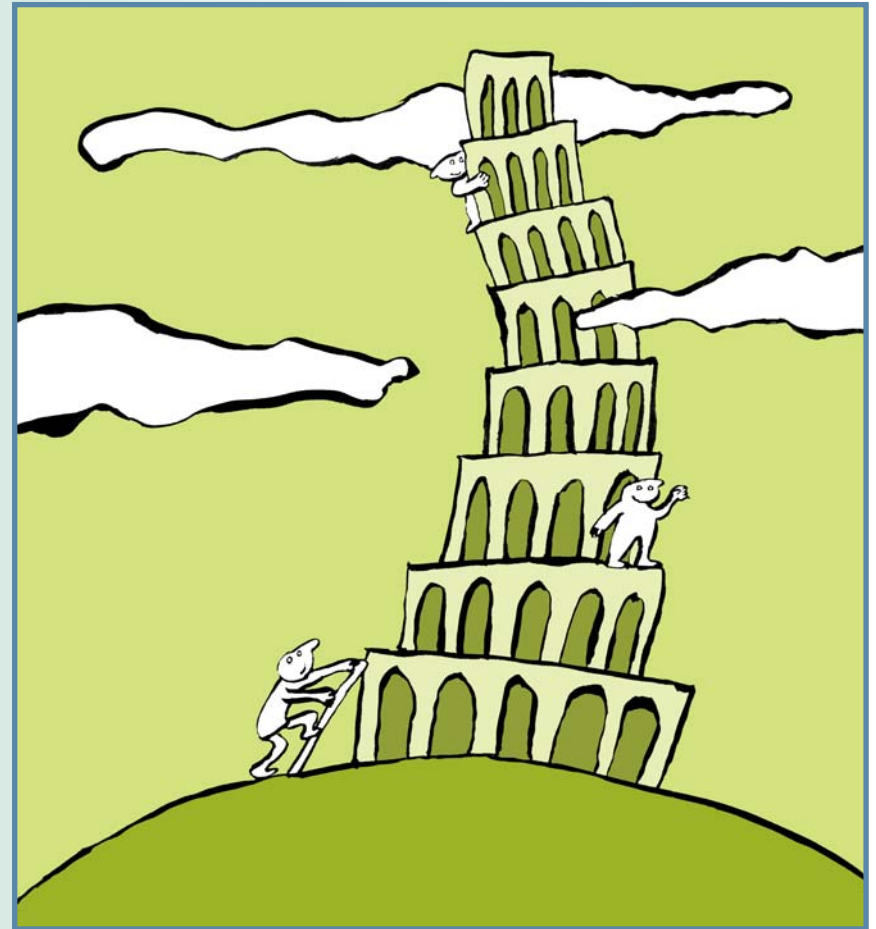
TEREK ITT ÉS OTT I.

Intim tér, közös tér

A modul szerzője: Dobrovitzky Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

4. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Asszociációk a körről					
A	A gyerekek körbeállnak, és labdát dobnak egymásnak. Az a gyerek, akihez a labda kerül, mond egy szót, amely a körrel az eszébe jut. (Nekem a körrel az jut eszembe...) 5 perc	A kör fogalmának sokoldalú megközelítése Beszédkészség Gondolkodás	Egész osztály együtt	Labda	
B	A gyerekek a körformából kiindulva ábrát rajzolnak (Nekem a körrel az jut eszembe...). A rajzokat egy-egy mondattal kísérve bemutatják. 5 perc	A kör fogalmának sokoldalú megközelítése Ábrázolás Kreativitás	Önálló munka Egész osztály együtt – bemutatás	A/5-ös papír, ceruza	
I/b Asszociációk a négyzetről					
A	A gyerekek a négyzetformából kiindulva ábrát rajzolnak (Nekem a négyzetről az jut eszembe...). A rajzokat egy-egy mondattal kísérve bemutatják. 5 perc	A négyzet fogalmának sokoldalú megközelítése Ábrázolás Kreativitás	Önálló munka Egész osztály együtt – bemutatás	A/5-ös papír, ceruza	
B	A gyerekek négyzetformában állva egymásnak dobják a labdát. Az a gyerek, akihez a labda kerül, mond egy szót, amely a négyzetről az eszébe jut. (Nekem a négyzetről az jut eszembe...) 5 perc	A négyzet fogalmának sokoldalú megközelítése Beszédkészség Gondolkodás	Egész osztály együtt	Labda	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Az új tartalom feldolgozása					
II/a Labdajáték kör- és a négyzetformában					
A	A gyerekek a labda útja elnevezésű játékot játszószák először körben, majd négyzetes felállásban. 5 perc	Koncentráció A csoport működésének megtapasztalása különböző térformákban Memória	Egész osztály együtt – játék		P1 (A labda útja) Három teniszlabda vagy babzsák
II/b A kör- és a négyzetforma összehasonlítása a kommunikáció szempontjából					
A	A gyerekek elmondják tapasztalataikat, érzéseiket a játékról. Mikor volt könnyebb mindenkinek eljuttatni a labdát: a kör- vagy a négyzetalakzatban? Hogy érezte magát az, aki a négyzet sarkában állt? 5 perc	A kommunikációs helyzetek változásának megfigyeltetése a térbeli viszonyok alapján Döntés Beszéd	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
B	A gyerekek röviden leírják, melyik formában ment könnyebben a játék és miért, valamint mikor tudtak többször (több társukkal) szemkontaktust teremteni. Az írások közül néhányat felolvasnak. 10 perc	A kommunikációs helyzetek változásának megfigyeltetése a térbeli viszonyok alapján Döntés Íráskészség	Önálló munka – írásbeli véleményalkotás	Füzet vagy papírlap, ceruza	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Közös terek – csoportterek					
A	A gyerekek a Sziget nevű játékot játsszák, majd megbeszélik a játék során tapasztaltakat. 10 perc	A befogadás, kirekesztés érzésének megélése, testkontaktus a csoportban Együttműködés Alkalmazkodás Tájékozódás a térben Szóbeli kommunikáció	Egész osztály együtt – véleményalkotás		P2 (Sziget) A/2-es csomagolópapír vagy újságpapír
B	A gyerekek a Keveredj, állj meg, csoportosulj! elnevezésű játékot játsszák, majd megbeszélik a játék során tapasztaltakat. 5 perc	A befogadás, kirekesztés érzésének megélése, összetartozás a csoportban Gondolkodás Együttműködés Szóbeli kommunikáció	Kooperatív tanulás – Keveredj, állj meg... Egész osztály együtt – véleményalkotás		P3 (Keveredj, állj meg, csoportosulj!)
II/d Beszélgetés szemtől szemben					
A	A gyerekek két vonalban, párt alkotva állnak fel egymással szemben, majd 2-2 pár négyfős csoportokat alkot, és a „Legkedvesebb helyem otthon” vagy „Milyen érzés volt, amikor először felértem a...-t” témában beszélgetnek. A beszélgetés alatt a tanár instrukciókat ad, hogy mennyire legyenek közel vagy távol egymástól. 10 perc	A személyes tér határainak megtapasztalása Emlékezés Beszédkészség Empátia	Kooperatív tanulás – háromlépcsős interjú		P4 (Háromlépcsős interjú)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	„Legkedvesebb helyem otthon” címmel rajzot készítenek a gyerekek, majd a szemben álló párok bemutatják egymásnak az alkotásukat. Eközben a tanár instrukciókat ad, hogy mennyire legyenek közel vagy távol egymástól. 10 perc	A személyes tér határainak megtapasztalása Ábrázolás Emlékezés Empátia Befogadóképesség	Önálló munka – vizuális alkotás Páros munka – megbeszélés	A/4-es rajzlap, színes ceruza vagy zsírkréta	P4 (Háromlépcsős interjú)
II/e Magasba törés – Bábel tornya történetének megismerése					
A	A tanár felolvassa a történetet. 5 perc	Olvasott szöveg megismerése Figyelem	Frontális osztálymunka – tanári bemutatás		P5 (Bábel tornya)
B	Két-három előzetesen felkészült gyerek felolvassa a többieknek a történetet. 5 perc	Olvasott szöveg megismerése Olvasás Figyelem Befogadóképesség	Frontális osztálymunka – bemutatás	D1 (Bábel tornya, 2-3 példányban)	
C	A gyerekek felidézik, elmesélik a történetet. (Azoknál a csoportoknál ajánljuk, ahol előzetesen már megismerték a történetet.) 5 perc	A bibliai történet felidézése Emlékezet Szóbeli szövegalkotás	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
II/f A történet értelmezése					
A	A gyerekek szimpátia alapon négyfős csoportokat alkotnak, és a történetről beszélgetnek a tanár kérdései alapján. (A tanár a táblára írja a kérdéseit.) Hová törekedtek az emberek? Miért nem sikerült? A magasba törésre van példa ma is? 10 perc	A történet megértése Erkölcsei érzék Beszédképesség	Kooperatív tanulás – szóforgó		Tábla, kréta

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A gyerekek rajzot készítenek a történetről. 10 perc	A történet megértése Ábrázolás	Önálló munka – vizuális alkotás	A/5-ös lap vagy füzet, színes ceruza vagy zsírkréta	
II/g A magasba törés átélése – a tér megtapasztalása felfelé					
A	A csoportok felkészülnek a jelenet előadására. A jelent elején egymás számára érthetően játszanak, majd a zűrzavar kezdetétől halandzsa nyelven folytatják a játékot. (A csoport a feladatot választók köréből áll össze.) 10 perc	A történet előadása A magasba törés élménye Rögtönzés Kommunikáció Együttműködés Tapasztalatszerzés	Csoportmunka – dráma		Üres kartondobozok
B	A gyerekek párban játszanak a Jengával. 10 perc	A magasba törés élménye Figyelem Koncentráció Tájékozódás térben Finommozgás Tapasztalatszerzés	Páros munka – építés	Páronként egy Jenga	
C	A gyerekek párban kártyavárat építenek. 10 perc	A magasba törés élménye Figyelem Koncentráció Tájékozódás térben Finommozgás Tapasztalatszerzés	Páros munka – építés	Páronként egy csomag kártya	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
D	A gyerekek csoportban gúlát építenek saját testükből. (A csoport a feladatot választók köréből áll össze.) 10 perc	A magasba törés élménye Figyelem Koncentráció Tájékozódás térben Testséma Tapasztalatszerzés	Csoportmunka		
II/h Bemutatók, a tapasztalatok megbeszélése					
A, D	A csoportok bemutatják előadásukat. 10 perc	A létrehozott produkciók bemutatása A társak előadásainak megismerése Figyelem Együttműködés Befogadóképesség	Egész osztály együtt – előadás		
B, C	A párok elmondják, mit játszottak, milyen sikerrel. 10 perc	A játék tapasztalatainak ismertetése Elemzés Beszédkészség	Csoportmunka – megbeszélés		
II/i Leomlás – beszélgetés a kudarcról					
A	A gyerekek a II/f tevékenységre alakult csoportokban felidéznek, milyen érzés volt, amikor összedőlt az építményük. (Hogyan viselkedtél? Akartál-e újra próbálkozni?) A csoport tagjai kérdéseket intéznek egymáshoz. 5 perc	Élmények feldolgozása Önismeret Beszédkészség	Kooperatív tanulás – csoportinterjú		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A gyerekek a II/f tevékenységre alakult csoportokban felidéznek, milyen érzés volt, amikor összedőlt az építményük. (Hogyan viselkedtél? Akartál-e újra próbálkozni?) 5 perc	Élmények feldolgozása Önismeret	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Csoportonként 1 db A/4-es lap	
C	A gyerekek írásban megfogalmazzák, mit éreztek, amikor összeomlott az építményük. 5 perc	Élmények feldolgozása Önismeret Írásbeli szövegalkotás	Önálló munka – véleményalkotás	Füzet, írószer	

III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

III/a A megélt kommunikációs helyzetek értékelése

A	A gyerekek elmondják, milyen távolságban volt legbiztonságosabb számukra a kommunikáció. 5 perc	A személyes tér határainak megjelölése Önismeret Identitás	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
B	A gyerekek monogramjukkal jelzik, hogy a padlóra rajzolt középponthoz képest milyen távolságban volt legbiztonságosabb számukra a kommunikáció. 5 perc	A személyes tér határainak megjelölése Önismeret Identitás	Egész osztály együtt – ábrázolás	Táblakréta	Táblakréta
C	A gyerekek a tanárhoz képest olyan távolságba állnak, amely a kommunikáció legbiztonságosabb formáját jelenti számukra. Néhányan szóban indokolhatják döntésüket. 5 perc	A személyes tér határainak megjelölése Önismeret Identitás	Egész osztály együtt – nonverbális véleményalkotás		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b A játékok, tevékenységek értékelése az együttműködés szempontjából					
A	Először saját csoportjukban, majd az osztályban mondják el a gyerekek, hogy melyik játékban tudtak legjobban együttműködni társaikkal. („Legjobb volt együtt játszani...-val a csoportban, mert...”) 5 perc	A csoportban szerzett élmények felidézése Társak pozitív megnyilvánulásainak rögzítése Ítéloképesség Beszédképesség	Csoportmunka – megbeszélés Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
B	A gyerekek testükkel jelzik, mennyire működött együtt az osztály a tevékenységek során. Ha nagyon jól, magasba tartott kézzel lábujjhegyre állnak, ha egyáltalán nem, összehúzódva leguggolnak. Néhányuktól megkérdezi a pedagógus, hogy miért így gondolják. 5 perc	Az együttműködés megítélése Ítéloképesség	Egész osztály együtt – nonverbális véleményalkotás		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 A LABDA ÚTJA

A gyerekek körbeállnak. A tanár kezében 3 db teniszlabda vagy babzsák, esetleg kisebb gumilabda van. A tanár egy gyereknek dobja a labdát, aki azt továbbadja egy másiknak. Ez így megy, míg mindenkire sor kerül. Az első körben csak egy labdával játszá, a cél, hogy mindenki megjegyze, kitől kapta és kinek adta a labdát. Segítsük, hogy mindenki csak egyszer kapja a labdát: az, akinél már volt a labda az első körben, fölteszi a kezét, a tanár pedig újraindítja a játékot. A labda útja mindvégig ugyanaz marad, mint az első körben. Az első labda után nem sokkal a tanár útjára indítja a második, majd a harmadik labdát. Az utolsó passz mindig a tanárhoz ér. Akkor van vége a játéknak, ha mindhárom labda ismét nála van.

P2 SZIGET

A tanár a tanulók számától függően négy-öt nagyalakú csomagolópapírt helyez a padlóra. Mesébe kezd, amely a tengerről, annak állatvilágáról szól. Amikor veszély közeledik a történetben, felkiált: „Szaladjatok a szigetre!” Ekkor minden tanulónak valamelyik papírra kell állnia. Újabb kör kezdődik, de ekkor már a félbehajtott csomagolópapírra kell állni. A harmadik körben megint félbehajtja a tanár a papírt, s arra kell felállni. A tér egyre szűkebb, egyre szorosabban kell egymás mellé állni. Cél, hogy mindenki elférjen, senki ne essen vissza a „tengerbe”. Addig játszunk, míg úgy látjuk, meg tudják oldani a feladatot anélkül, hogy valaki leesne a papírról.

P3 KEVEREDJ, ÁLLJ MEG, CSOPORTOSULJ!

A játék során a tanár figyeljen arra, hogy ha egy gyerek kimarad a csoportosulásból, a következő kérdésnél feltétlenül vegyék be őt valamelyik csoportba. Ezt elérhetjük úgy, hogy a kimaradt gyerekek felteszik a kezüket, de úgy is, hogy a tanár sorolja azok nevét, akikre figyelni kell. Persze hosszú távon az a cél, hogy erre ne kerüljön sor, és a diákok figyeljenek egymásra.

P4 HÁROMLÉPCSŐS INTERJÚ

A, B, C, D jeleket osztunk a csoportban a tanulóknak.

„A” gyerek elmondja élményét „B” tanulónak, „C” elmondja „D”-nek.

„B” gyerek elmondja élményét „A” tanulónak, „D” elmondja „C”-nek.

„A” diák elmondja a „B”-től hallottakat „C”-nek és „D”-nek – „B” figyel, ellenőrzi.

„B” diák elmondja az „A”-tól hallottakat „C”-nek és „D”-nek – „A” figyel, ellenőrzi.

„C” diák elmondja a „D”-től hallottakat „A”-nak és „B”-nek – „D” figyel, ellenőrzi.

„D” diák elmondja a „C”-től hallottakat „A”-nak és „B”-nek – „C” figyel, ellenőrzi.